

Het mobiliteitsplan, vastgesteld in 2009, bestaat uit tien maatregelen. Met deze maatregelen wordt het gemotoriseerde verkeer in de dorpskern teruggedrongen en de verkeersveiligheid op Schiermonnikoog vergroot. Een deel van de maatregelen is uitgevoerd. De maatregelen 1,7 en 8 die gaan over de aanleg en het veranderen van wegen worden in dit realisatieplan opgenomen.

Het realisatieplan bestaat uit drie onderdelen:

1. Aanleggen van een verbindingsweg tussen Heereweg en Melle Grietjespad
2. Aanbrengen van attentieverhogende maatregelen op de Heereweg
3. Aanbrengen van snelheidsremmende maatregelen op de Badweg

Project: Verbindingsweg Heereweg – Melle Grietjespad

Inleiding

De aanleg van de verbindingsweg tussen de Reeweg en het Melle Grietjespad op Schiermonnikoog is een van de tien maatregelen uit het mobiliteitsplan. De verbindingsweg maakt het mogelijk om bedrijventerrein Melle Grietjespad uit te breiden. De verbindingsweg zal daarnaast in positieve zin bijdragen aan de leefbaarheid, het toerisme en het landschap van Schiermonnikoog.

Begrenzing plangebied

Het plangebied wordt begrensd door de Reeweg en het Melle Grietjespad. Bij de Reeweg wordt onderzocht op welke wijze busvervoer zo optimaal mogelijk kan halteren en van de verbindingsweg gebruik kan maken. Het bedrijventerrein wordt aan de oostzijde uitgebreid. Het huidige Melle Grietjespad wordt verbreed.

Planologische motivatie

Structuurplan:

De verbindingsweg is aangegeven in het op 14 juni 2005 vastgestelde structuurplan. Uitgangspunt in het structuurplan is het feit dat het eiland haar autoluwe imago behoudt en dat het aantal autoverkeersbewegingen tot het minimum wordt beperkt. Het structuurplan noemt in paragraaf 3.6.3. de optie om de infrastructuur met een verbindingsweg vanaf de Heerweg uit te breiden wanneer dat tot effect heeft dat het autoluwe karakter van het eiland wordt versterkt. Als voorwaarde wordt in het structuurplan genoemd dat autoverkeerveroorzakende bedrijven als bouwbedrijven, installatiebedrijven en (openbaar) vervoersbedrijven zich hier vestigen. Ruimte wordt gevonden in een uitbreiding van het bedrijventerrein Melle Grietjespad aan de oostzijde.

De voornemens in het structuurplan zijn al een aantal keren in besluitvorming teruggekomen:

- Op 24 februari 2009 heeft de gemeenteraad het positieve advies van de commissie verkeer en vervoer overgenomen en het mobiliteitsplan Schiermonnikoog vastgesteld. Eén van de maatregelen betreft een onderzoek naar de haalbaarheid van een verbindingsweg. De haalbaarheidsstudie leverde twee mogelijke tracés voor de verbindingsweg op.
- In het voorjaar van 2010 heeft de coalitie van de gemeente Schiermonnikoog de ambitie uitgesproken om deze verbindingsweg te realiseren.
- Collegeprogramma van burgemeester en wethouders van Schiermonnikoog 2011 – 2014 heeft deze ambitie overgenomen.

Bestemmingsplan

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Schiermonnikoog- Dorp, vastgesteld op 24 maart 2009 en is gedeeltelijk bestemd als 'agrarisch cultuurgrond' en gedeeltelijk als 'bedrijventerrein'. Het bestemmingsplan dient partieel te worden gewijzigd.

Natuur en landschap

Het is de bestuurlijk-politieke wens om te voorzien in goede compensatie en landschappelijke inpassing, dit om op termijn negatieve effecten op (broed)vogels te voorkomen. Dit wordt meegenomen bij de gebiedsontwikkeling.

In het kader van de Natuurbeschermingswet is het niet nodig een vergunning aan te vragen.

Compensatie in verband met de weidevogels is vanwege een beperkte verschuiving van de verstoringzone niet nodig omdat het beïnvloedde gebied kleiner is dan 0,5 ha. In het kader van de Flora- en faunawet is het niet nodig een ontheffing aan te vragen. Wel dient er zorgvuldig gewerkt te worden met het oog op de aanwezigheid van licht beschermde diersoorten en algemene planten- en diersoorten.

Nut en noodzaak

Huidige situatie

Schiermonnikoog staat voor rust, ruimte, natuur en cultuur. Het eiland Schiermonnikoog is autoluw.

Alleen de bewoners, dienstverlenende instanties, het openbaar- en taxivervoer en bevoorradingsverkeer maken gebruik van motorvoertuigen op het eiland.

Het dorp Schiermonnikoog kenmerkt zich door een historische- monumentale dorpskern die de status van beschermd dorpsgezicht geniet. Het dorp kent een fijnmazig stelsel van paden en wegen. Daarbij zijn de hoofdverbindingen door het dorp qua maatvoering relatief smal.

De dorpskern herbergt functies zoals de supermarkt, hotels, horeca, utilitaire bedrijven en de busremise.

Het aantal fietsers en voetgangers in de dorpskern in het hoogseizoen is hoog ten opzichte van de beschikbare openbare ruimte. Zij ondervinden daardoor hinder van het aanwezige gemotoriseerde verkeer. Gezien het autoluwe karakter van het eiland behoren de fietsers en voetgangers een voorkeurspositie krijgen in het verblijfsgebied.

Huidige infrastructuur Schiermonnikoog

Schiermonnikoog heeft een wegenstelsel dat in de loop van de eeuwen langs natuurlijke weg is gegroeid. Voor Schiermonnikoog betekent dit dat het verkeer zich altijd via het dorp heeft ontwikkeld en dat in de loop van de tijd bestaande paden zijn verbreed en verhard. De laatste grote uitbreidingen betreffen aanleg van de Prins Bernardweg in de Tweede Wereldoorlog en de bouw van de nieuwe veerdam in 1962. Toen is ook de Heereweg verhard en daarmee de belangrijkste ontsluitingsweg van het eiland geworden. De Heereweg sluit op het dorp aan via de Reeweg, de oorspronkelijke verbinding naar de oude haven en de later aangelegde Oosterreeweg. Er was destijds geen reden de weg verder door te trekken naar het westen.

De westkant van het dorp is ontsloten via het dorp door de Middenstreek. Ook vanaf de Badweg kan via het Karrepad de westkant van het dorp worden bereikt. Verreweg het meeste verkeer van en naar het westelijk deel van Schiermonnikoog loopt via de Middenstreek.

Leefbaarheid

Het in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op het eiland kent een kritische massa qua inwoners en bezoekende gasten. Vergrijzing en krimp vormen een reële bedreiging. Het is noodzakelijk om de bevolking op peil te houden, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor het zich vestigen van jonge gezinnen.

Toeristen dragen bij aan het in stand houden van het voorzieningenniveau. Het verdwijnen van voorzieningen zal op Schiermonnikoog grotere gevolgen hebben, dan in de dorpen aan de wal. Belangrijk is het kunnen bieden van voldoende woonruimte en het behouden en verbreden van de werkgelegenheid. Werkgelegenheid is nu voor 70% gericht op recreatie en toerisme. Uitbreiding van het bedrijventerrein kan diversiteit in werkgelegenheid bevorderen.

Wensbeeld

De aanleg van een verbindingsweg naar het bedrijventerrein en het westelijke deel van het dorp is gezien de korte afstand ruimtelijk de minst ingrijpende maatregel. De effecten zijn:

- Aantal verkeersbewegingen van gemotoriseerd verkeer door de dorpskern wordt verminderd, waardoor de historische- monumentale attractiewaarde van de bebouwing en de openbare ruimte in de dorpskern kan worden verbeterd.
- Bedrijvigheid wordt verplaatst naar het Melle Grietjespad, waardoor in het dorp ruimte is voor kleinschalige bedrijvigheid en woningbouw.
- Door een zorgvuldige inpassing van de weg in het landschap, zal de verbindingsweg bijdragen aan de opwaardering van de omgeving. Goed vormgegeven sloot- en greppelkanten en aanplant van groen bevorderen de aanwezigheid van vogels, insecten en amfibieën.
-

Toekomstige situatie na aanleg van de verbindingsweg

Geformuleerde doelstellingen:

- a. verbeteren van bereikbaarheid Melle Grietjespad en busgarage;*
- b. verbeteren van de verkeersveiligheid in het dorp;*
- c. verbeteren van de ruimtelijke structuur;*
- d. verbeteren van de sociaal-economische structuur.*

Bijdrage van de weg aan de doelstellingen

a. verbeteren van bereikbaarheid Melle Grietjespad

Voor de nieuwe ov-concessie, start december 2012, laat de provincie Fryslân elektrische bussen bouwen waarvoor de provincie stallingruimte huurt op het eiland. Het Melle Grietjespad is de meest optimale locatie voor stallingruimte. Ontsluiting van deze locatie via de verbindingsweg is voor het busverkeer noodzakelijk.

De verbindingsweg wordt daarnaast gebruikt door toeleveranciers Melle Grietjespad, landbouwverkeer voor het westelijk deel van het eiland en door bestemmingsverkeer voor Martjeland en Westerburenweg. Tevens wordt via het Karrepad een betere ontsluiting van de Badweg gecreëerd waardoor ook doorgaand verkeer via de Langestreek richting Badweg kan worden teruggedrongen.

b. verbeteren van de verkeersveiligheid in het dorp

Landbouwmachines en toeleveringsverkeer voor het terrein Melle Grietjespad kiezen hun route niet meer via de Middenstreek. De verbindingsweg ontlast naast de Middenstreek ook een deel van de Reeweg en de Nieuwestreek. De commissie verkeer en vervoer schat in dat het effect van de verbindingsweg zal zijn dat de verkeersbewegingen in het dorp met 50% afnemen.

c. verbeteren van de ruimtelijke structuur

Schiermonnikoog wordt gekenmerkt door het karakter van rust, historie, natuur en toerisme. De gemeente Schiermonnikoog wil de historische- en natuurwaarden van het eiland versterken en waarborgen, maar ook ruimte te bieden aan het toerisme.

In het buitengebied is genoeg ruimte voor mobiliteit. In de dorpskern is de ruimte krap voor fietsers, voetgangers en auto's. Door de verbindingsweg van de Reeweg naar het Melle Grietjespad wordt de druk op de dorpskern verminderd. De Reeweg en de Nieuwestreek krijgen een upgrade als verblijfsgebieden voor fietsers en voetgangers. Dit verhoogt de ruimtelijke verblijfskwaliteit in de dorpskern.

d. verbeteren van de sociaal-economische structuur.

Het inwonertal van de gemeente Schiermonnikoog vertoont de laatste jaren een licht dalende tendens, ook vergrijzing is duidelijk waarneembaar. De gemeente Schiermonnikoog spant zich in om het aantal arbeidsplaatsen te behouden en nieuwe werkgelegenheid te faciliteren.

Na realisatie van de verbindingsweg blijft een deel van het verkeer buiten de dorpskern. Een afname van het gemotoriseerd verkeer draagt bij tot het bewaren en verhogen van de historische- monumentale attractiewaarde van de dorpskern. Het beschermde dorpsgezicht is een belangrijk onderdeel van het toeristisch-recreatief product Schiermonnikoog. Recreatie en toerisme zijn immers goed voor 70% van de werkgelegenheid op Schiermonnikoog.

Ontsluiting en daardoor opwaardering van het bedrijventerrein Melle Grietjespad maakt het daarnaast mogelijk dat bedrijven uit het dorp kunnen verplaatsen naar bedrijventerrein Melle Grietjespad. Op het bedrijventerrein ontstaat een goed vestigingsklimaat dat nieuwe bedrijvigheid kan aantrekken. In het dorp ontstaat letterlijk ruimte om de historische- monumentale dorpskern als toeristisch- recreatief product van Schiermonnikoog te verbeteren.

Het verplaatsingen van de busremise en nijverheidsbedrijven, te weten bouw-, schilders-, en installatiebedrijven creëren ruimte in het dorp. Genoemde bedrijfsverplaatsingen dragen bij aan het verminderen verkeersbewegingen in de dorpskern. Daarnaast kan vrijgekomen grond alternatief bestemd worden voor woningbouw, kleinschalige nieuwe bedrijvigheid of het verplaatsen van andere functies.

Planbeschrijving

Het wegontwerp van de verbindingsweg, eventueel met ov-voorzieningen wordt gemaakt door tracé variant A uit te werken. Bijvoorbeeld wordt gedacht aan een stop- en keerplaats voor de bus. Er is aandacht voor landschappelijke inpasbaarheid, de weg wordt eventueel in klinker uitgevoerd. Het natuuronderzoek doet ook aanbevelingen voor de aankleding van de weg.

duurzaamheid

Een wegennet kan alleen dan op een duurzame veilige wijze functioneren wanneer het op een gebalanceerde manier is opgebouwd. Ook de integrale landinrichting in het gebied geeft een invulling aan de duurzame benadering: landbouw, recreatie, natuur en landschap en de verbindingsweg worden samenhangend benaderd.

Daarnaast kunnen uitvoerende partijen zich bij aanbestedingstrajecten kwalificeren indien zij duurzame bouwprocessen en –materialen toepassen.

omgevings- en milieueffecten

Een extern bureau wordt verzocht een bestemmingsplanwijziging uit te werken, waarin de volgende punten aan de orde komen. Deze punten zijn gedeeltelijk beschreven in de haalbaarheidsstudie van de Grontmij.

1 algemeen: een beschrijving van onderzoeken ten grondslag liggen aan het project, wat de te verwachten omgevings- en milieueffecten zijn en welke maatregelen worden genomen om deze effecten te voorkomen, te verachten of te compenseren.

2 waterparagraaf

3 geluidhinder

4 ecologie

5 visie op het landschap inpassing in structuur, kernkwaliteiten worden benadrukt.

6 archeologie

7 externe veiligheid

8 luchtkwaliteit

9 bodem onderzoek naar bodemverontreiniging

10 kabels en leidingen

Uitvoering

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Initiatiefnemer is College van b&w

Stand van zaken natuuronderzoek:

Het natuuronderzoek is gereed, is afgestemd met provincie. Conclusie is dat er van uit natuurzijde geen belemmeringen zijn om tot aanleg van de weg over te gaan.

Stand van zaken verwerving

Met de twee eigenaren worden gesprekken gevoerd over de aankoop van de benodigde gronden. Inzet is om op minnelijke wijze tot overeenstemming met grondeigenaren te komen. Er wordt naar gestreefd om een onteigeningsprocedure op basis van de Onteigeningswet te voorkomen.

Te nemen stappen:

Realisatiebesluit, te nemen door de gemeenteraad, waarbij de raad bereid is om onteigeningsprocedure op te starten indien geen overeenstemming is bereikt met eigenaren van benodigde percelen.

Overleg en inspraak voorontwerp, tervisielegging ontwerp bestemmingsplan.

Inspraakprocedure en informatiebijeenkomsten.

Financiering

De totale kosten van de weg worden geraamd op € 600.000. De kosten voor grondverwerving en aanleg mogen worden geactiveerd. In ons eigen afschrijvingsbeleid is een afschrijvingstermijn van 25 jaar vastgesteld voor aanleg van wegen. Dit levert een gemiddelde kapitaallast per jaar op van € 35.500. Deze structurele kosten worden ten laste gebracht van het begrotingssaldo 2012 en verder. De financiële (meerjarige)gevolgen van dit besluit worden geregeld in de 10de begrotingswijziging 2012.

Wethouder Wiersema heeft december 2011 een gesprek gehad met gedeputeerde mevrouw Schokker van de provincie Fryslân. Voor het mogelijk verkrijgen van provinciale subsidies is het van belang om aan te geven welke effecten de aanleg van de verbindingsweg heeft op bijvoorbeeld leefbaarheid of landschap. Daar liggen ook de kansen voor ondersteuning. Gelet op de planning is het van belang om het project op te voeren voor de Streekagenda. Mevrouw Schokker spreekt de bereidheid uit dat de provincie meedenkt over de wijze waarop de verschillende aspecten van het plan uitgewerkt kunnen worden.

In de bovenstaande kredietaanvraag is geen rekening gehouden externe financiering. Te verkrijgen externe financiering wordt als voordeel meegenomen.

Planning

In 2012 wordt de bestemmingsplanwijziging voorbereid, bestaande uit planontwikkeling en exploitatiebegroting. Tegelijkertijd vindt overleg en inspraak plaats over het voorontwerp. Vervolgens vindt de formele inspraakprocedure plaats en het ontwerp ter visie wordt gelegd. 2013 vindt het opstellen van offertes plaats met voorbereiding van uitvoering, inclusief kosten en toezichtkosten, bouwrijp maken. In 2014 wordt de verbindingsweg gerealiseerd. *Planning aanpassen met elementen uit het verwervingstraject (Oosterveen).*

Overzicht rapporten en onderzoeken

- Schiermonnikoog op mobiliteit, mobiliteitsbeleid Schiermonnikoog 2008 – 2012, door AGV Movares
- Quickscan wegverbinding Reeweg – Melle Grietjespad, Schiermonnikoog, een haalbaarheidsanalyse. Grontmij, januari 2010.
- Natuuronderzoek, door R. Bijlsma, Grontmij

---

2. Project: Attentieverhogende maatregelen op de Heereweg

3. Project: Snelheidsremmende maatregelen op de Badweg

Deze projecten worden de uitwerkingen van de maatregelen zeven en acht uit het mobiliteitsplan. In samenspraak met de gemeentelijke adviescommissie verkeer en vervoer, met aanwonenden en weggebruikers zijn schetsen ontstaan voor herinrichting van deze wegen. Doel van de herinrichting is om het weggedrag van mensen te verbeteren. De heer Henk Veenstra, verbonden aan de provincie Fryslân en het Shared Space Institute, is als adviseur bij dit project betrokken.

Financiering

Dekking wordt gedeeltelijk gevonden in BDU, mobiliteitsplan Schiermonnikoog 2009.